МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор закладу вищої освіти
з науково-педагогічної роботи
_____ Володимир ХОДОРОВСЬКИЙ
28 08 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА
(в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я)»

рівень вищої освіти – другий (магістерський)

галузь знань – 22 Охорона здоров'я

спеціальність – 225 Медична психологія

факультет – медико-психологічний

курс навчання – V, VI

кафедра – соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Чернівці, 2026

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т. ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я)» розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 225 Медична психологія галузі знань 22 Охорона здоров'я для другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітньо-професійної програми «Медична психологія» зі спеціальності 225 Медична психологія галузі знань 22 Охорона здоров'я для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Розробники робочої програми:

Навчук І.В. – к.мед.н., доцент, завідувач кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Бідучак А.С. – д.мед.н., професор закладу вищої освіти кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Чорненька Ж.А. – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Власик Л.Й. – PhD, доцент закладу вищої освіти кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Ясинська Е.Ц. – к.мед.н., доцент закладу вищої освіти кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри соціальної медицини та організації охорони здоров'я 27 серпня 2026 року, протокол № 2.

Завідувач кафедри **Ігор НАВЧУК**

Робочу програму схвалено на засіданні предметної методичної комісії з дисциплін гігієнічного профілю 31 серпня 2026 року, протокол № 2.

Голова предметної методичної комісії **Святослав ДЕЙНЕКА**

Робочу програму погоджено гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми **Олександр ПОЛІЩУК**

© Навчук І.В., Бідучак А.С., Чорненька Ж.А., Власик Л.Й., Ясинська Е.Ц. 2026 рік

ВСТУП

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Програма дисципліни передбачає формування у студентів системного розуміння закономірностей збереження здоров'я населення, організації системи охорони здоров'я, зокрема психічного, а також оволодіння сучасними методами статистичного аналізу та використання доказових підходів у медичній і медико-психологічній практиці.

Програма включає вивчення методологічних основ планування та проведення наукових досліджень, принципів дизайну дослідження, організації збору, обробки, аналізу та контролю якості медико-соціальних і клініко-епідеміологічних даних. Особлива увага приділяється методам біостатистики та їх практичному застосуванню, зокрема розрахунку й інтерпретації абсолютних і відносних показників, ризиків, відношення шансів та інших статистичних характеристик, а також оцінювання результатів досліджень згідно з принципами доказової медицини. Передбачається ознайомлення з нормативно-правовими та методичними вимогами до проведення і оформлення науково-дослідних робіт, інформаційно-патентним пошуком та сучасними підходами до аналізу наукової інформації.

Важливою складовою дисципліни є вивчення громадського здоров'я населення на основі комплексної оцінки медико-демографічних та соціально значущих показників, зокрема: демографії, захворюваності, інвалідності, фізичного розвитку та інших. Розглядаються основні детермінанти здоров'я населення, фактори ризику, сучасні підходи до профілактики захворювань, зміцнення здоров'я населення та формування здорового способу життя, а також методики використання статистичних даних для оцінювання стану здоров'я населення і планування профілактичних заходів.

Програма також передбачає вивчення організації охорони здоров'я, зокрема психічного, принципів її функціонування, основних напрямів діяльності та організації медичної, психіатричної, психологічної, екстреної, соціальної та реабілітаційної допомоги. Застосовано сучасні підходи до збереження, зміцнення та відновлення психічного здоров'я, організації допомоги на різних рівнях, міждисциплінарної та міжсекторальної взаємодії, забезпечення прав людини у сфері охорони психічного здоров'я, профілактики психічних розладів і подолання їх стигматизації. Особлива увага надається організації психологічної та психосоціальної допомоги населенню в умовах кризових ситуацій, надзвичайних подій та воєнних викликів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є закономірності формування здоров'я населення, зокрема психічного, оцінка його детермінант, організація та функціонування системи охорони здоров'я, а також методологічні засади статистичного аналізу отриманих даних на засадах доказової медицини.

Міждисциплінарні зв'язки:

Пререквізити (перелік навчальних дисциплін на яких базується вивчення даної дисципліни)	**Постреквізити (перелік навчальних дисциплін для яких закладається основа в результаті вивчення даної дисципліни)**
Українська мова (за професійним спрямуванням) основи діловодства та риторика. Медична та біологічна фізика. Основи організації медичного забезпечення населення і військ. Психологія здоров'я людини. Гігієна та екологія (у т.ч. з основами раціонального харчування). Медична психологія надзвичайних станів, екстрена та кризова психологія. Епідеміологія з основами доказової медицини.	Внутрішня медицина з медичною та психологічною реабілітацією. Практика Медична та соціальна реабілітація. Хірургія, дитяча хірургія з медичною та психологічною реабілітацією. Практика Акушерство і гінекологія з медичною та психологічною реабілітацією. Практика Психосоматична медицина. Реабілітаційна психологія. Практика з медичної психології.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей і навичок, спрямованих на досягнення глобальних Цілей сталого розвитку до 2030 року, визначених Резолюцією Генеральної Асамблеї ООН №70/1 та Указом Президента України №722/2019, зокрема:

- Ціль 3. «Міцне здоров'я», дисципліна спрямована на реалізацію технологій медико-психологічної допомоги, вивчення лікувальних чинників для підтримки ментального і фізичного здоров'я населення.
- Ціль 4 «Якісна освіта», адже вона досягається шляхом забезпечення якісної професійної підготовки здобувачів вищої освіти, формування компетентностей у сфері соціальної реабілітації, розвитку критичного мислення та здатності застосовувати сучасні підходи до реабілітації й соціальної інтеграції осіб з обмеженнями повсякденного функціонування.
- Ціль 8 «Гідна праця та економічне зростання» досягається у спосіб формування знань і практичних навичок щодо сприяння професійній реабілітації, відновленню трудового потенціалу, працевлаштуванню та збереженню зайнятості осіб з інвалідністю й інших осіб, які потребують соціальної підтримки, а також створення умов для їхньої економічної самостійності та повноцінної участі в суспільному житті.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати у здобувачів освіти систему знань про закономірності здоров'я населення, зокрема психічного, фактори, що його визначають, принципи та інструменти охорони громадського здоров'я, основи організації медичної допомоги, зокрема у сфері психічного здоров'я, а також засвоїти методи медико-статистичного аналізу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень у галузі охорони здоров'я на засадах доказової медицини.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані щодо психічного та загального здоров'я;
- застосовувати методи біостатистики для проведення досліджень у галузі медичної психології на засадах доказової медицини;
- використовувати результати статистичного аналізу для оцінки ефективності медико-психологічних інтервенцій;
- профілактика психічних розладів і подолання їх стигматизації;
- розробляти пропозиції щодо покращення психічного здоров'я населення на основі аналітичних висновків.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

1.3.1. Згідно з вимогами стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти таких **компетентностей:**

- ***інтегральна***:

Здатність компетентно вирішувати професійні виклики діяльності фахівця галузі охорони психічного здоров'я, що передбачає організацію та забезпечення медичної, медико-психологічної та психологічної роботи серед населення та медичних працівників, у т.ч. у випадках невизначеності умов та вимог.

- ***загальні:***

ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням інформаційних та комунікаційних технологій.
ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані та фахові рішення.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.
ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- ***спеціальні (фахові):***

ФК 1. Здатність до збирання та критичного опрацьовування, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.
ФК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, інтерпретації отриманих результатів, розробка психологічних заключень та рекомендацій.
ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.
ФК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово- лікарської, патопсихологічної, психолого-психіатричної, судової, медико- педагогічної).
ФК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої (психоедукація) і психопрофілактичної роботи серед населення та медичних працівників.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів Національної рамки кваліфікацій у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№	Компетентність	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності					
1.	ЗК 1. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачувани ми та потребують нових стратегічних підходів.

		проведення досліджень. Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	нових знань та процедур.		
2.	ЗК 2. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.
3.	ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел із застосуванням інформаційних та комунікаційних технологій.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачувани ми та потребують нових стратегічних підходів.
4.	ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Використання іноземних мов у професійній діяльності	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
5.	ЗК 5. Здатність оцінювати та	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем,	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань,	Здатність продовжувати навчання з високим

	забезпечувати якість виконуваних робіт.	знань.	необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	ступенем автономії
6.	ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані та фахові рішення.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.
7.	ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	Розуміння механізмів психологічної адаптації людини до змін середовища, стресових ситуацій, криз. Знання принципів стресостійкості, саморегуляції, кризової інтервенції. Теоретичні основи гнучкого мислення та професійної мобільності.	Швидко орієнтуватися в умовах невизначеності або нестандартних професійних ситуаціях (зміна середовища, форматів роботи, умов комунікації). Застосовувати адаптивні та регуляторні техніки (самоменеджмент, планування, прийняття рішень у нових умовах). Демонструвати гнучкість у виборі методів психологічної допомоги відповідно до нових обставин.	Налагоджувати ефективну комунікацію в умовах змін (нова команда, нові пацієнти, міждисциплінарне середовище). Висловлювати свої ідеї конструктивно, з урахуванням нових викликів або обмежень. Підтримувати колег у процесі професійної адаптації.	Бути готовим до постійних змін у професійній діяльності (зміни в протоколах, законодавстві, клінічній практиці, технологіях). Виявляти особисту відповідальність за швидкість і якість адаптації. Проявляти ініціативність та проактивність в умовах новизни.
8.	ЗК 8.	Теоретичні основи	Встановлювати	Володіти	Проявляти

	Здатність до міжособистісної взаємодії.	міжособистісної взаємодії, групової динаміки, комунікаційної психології. Принципи професійної етики, толерантності, поваги до різноманіття. Психологічні особливості спілкування в медичному та мультидисциплінарному середовищі.	конструктивні взаємини з пацієнтами, родичами, колегами, супервізорами. Ефективно співпрацювати в команді (зокрема, в системі надання медико-психологічної допомоги). Виявляти навички активного слухання, емоційного інтелекту, емпатії, асертивності.	вербальними та невербальними засобами ефективної комунікації. Коректно висловлювати думки, враховуючи соціальні, культурні та індивідуальні особливості співрозмовника Підтримувати конструктивний діалог, вирішувати конфлікти ненасильницьким шляхом.	особисту відповідальність за якість професійної взаємодії. Дотримуватися етичних норм у взаєминах із клієнтами та колегами. Бути відкритим до зворотного зв'язку та готовим до саморефлексії у міжособистісній сфері.
9.	ЗК 9. Здатність працювати в команді, мотивувати людей і рухатися до спільної мети.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
10	ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються. Використання іноземних мов у професійній діяльності	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
11	ЗК 11. Визначеність і	Критичне осмислення проблем у галузі	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання	Зрозуміле недвозначне донесення	Управління робочими або навчальними

	наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.	та на межі галузей знань.	проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	процесами, які є складними непередбачувани ми та потребують нових стратегічних підходів.
12	ЗК 12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Управління робочими або навчальними процесами, які є складними непередбачувани ми та потребують нових стратегічних підходів.
13	ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності, або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.	Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.	Зрозуміле недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.

	області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.				
14	ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	Знання принципів академічної та професійної доброчесності. Обізнаність з антикорупційним законодавством України, етичними кодексами психолога та медичного працівника. Розуміння сутності понять «конфлікт інтересів», «неетична поведінка», «зловживання службовим становищем».	Розпізнавати ситуації, що містять ризики порушення доброчесності (у навчанні, дослідженні, клінічній практиці). Дотримуватись норм доброчесності у підготовці наукових, звітних, аналітичних матеріалів (без плагіату, фабрикацій, маніпуляцій). Протидіяти проявам корупції у професійному середовищі.	Висловлювати позицію доброчесності чітко, аргументовано, неупереджено. Вміти коректно повідомляти про порушення етичних норм у професійному середовищі. Дотримуватись принципів прозорості у комунікації з колегами, пацієнтами, партнерами.	Виявляти особисту відповідальність за дотримання етичних норм і правил доброчесності. Демонструвати готовність діяти відповідно до етичних стандартів, навіть у складних чи конфліктних ситуаціях. Бути прикладом етичної та відповідальної поведінки в професійному середовищі.
Спеціальні (фахові) компетентності					
15	ФК 1. Здатність до збирання та критичного	Поглиблені знання в галузі медичної та	Здійснювати цілеспрямований пошук,	Ефективно передавати результати	Здатність до самостійного прийняття

	опрацьовування, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.	психологічної діагностики, основ соматичних і психічних розладів. Знання джерел доказової медичної та психологічної інформації (наукові бази, настанови, протоколи). Знання принципів критичного мислення, медичної інформатики, біостатистики, етики наукових досліджень.	систематизацію та перевірку достовірності інформації з медичних і психологічних джерел. Аналізувати кількісні та якісні дані (клінічні, психометричні, статистичні) з використанням сучасних методів. Узагальнювати результати аналізу з метою постановки діагнозу, планування психологічної допомоги або дослідження.	аналітичної роботи фахівцям суміжних професій (лікарям, психотерапевтам, соціальним працівникам). Аргументовано презентувати висновки з урахуванням професійної термінології. Дотримуватись етичних принципів при передачі конфіденційної інформації.	рішень щодо обробки та інтерпретації отриманих даних. Нести професійну відповідальність за достовірність аналізу та його наслідки для пацієнта або клієнта. Демонструвати готовність до безперервного навчання й самоаналізу в процесі професійної діяльності.
16	ФК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб’єктивних і об’єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань	Знання основних психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів і захворювань, їхніх суб’єктивних та об’єктивних проявів, методів збору, систематизації й узагальнення інформації про психоемоційний стан людини.	Уміння збирати, аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію про психологічні проблеми та особливості поведінки людини; розрізняти суб’єктивні скарги й об’єктивно виявлені ознаки; застосовувати відповідні методи оцінювання в межах професійної компетентності.	Здатність ефективно взаємодіяти з пацієнтами, їхніми близькими та фахівцями мультидисциплінарної команди, коректно збирати й передавати інформацію, дотримуючись принципів професійної етики, конфіденційності та поваги до особистості.	Здатність самостійно узагальнювати отриману інформацію, відповідально оцінювати її достовірність і повноту, дотримуватися меж професійної компетентності, принципів конфіденційності та за потреби рекомендувати звернення до відповідних фахівців.

17	ФК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, інтерпретації отриманих результатів, розробка психологічних заключень та рекомендацій.	Поглиблені знання методології наукового психологічного дослідження (мети, гіпотези, етапів, методів, логіки). Теоретичні основи психодіагностики Класифікація, властивості, валідність та надійність психодіагностичних методик. Психометричні основи та етичні принципи психодіагностики	Планувати та організовувати психологічне дослідження (клінічне, експериментальне, емпіричне тощо). Обирати та застосовувати валідні та надійні психодіагностичні інструменти, адаптовані до конкретної ситуації. Аналізувати та інтерпретувати результати психодіагностики з урахуванням вікових, когнітивних та психоемоційних особливостей обстежуваного. Розробляти психодіагностичні висновки та рекомендації (клінічні, освітні, реабілітаційні).	Ефективно презентувати результати психологічного обстеження у формі професійного висновку. Пояснювати результати клієнтам, родичам або міждисциплінарній команді з урахуванням етичних норм. Вести психологічну документацію (журнал обліку, протоколи, заключення тощо).	Самостійно приймати рішення щодо вибору методів дослідження з урахуванням клінічної ситуації. Нести професійну відповідальність за обґрунтованість та точність психодіагностичного висновку. Дотримуватись етичних стандартів і принципу конфіденційності. Бути готовим до оновлення знань щодо сучасного діагностичного інструментарію
18	ФК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.	Знання підходів і моделей медико-психологічної допомоги (клініко-психологічна, біопсихосоціальна модель тощо).Розуміння вікових, гендерних, етнокультурних, когнітивних і особистісних особливостей пацієнтів. Основи психопатології та клінічної психології. Принципи індивідуалізації	Визначати необхідний обсяг і тип психологічної допомоги в межах міждисциплінарної взаємодії. Планувати і реалізовувати психологічні втручання, враховуючи індивідуальні особливості пацієнта (вік, стать, культура, рівень розвитку, стан здоров’я). Підбирати ефективні методи і форми	Професійно обґрунтовувати колегам, пацієнтам та їх родичам обраний підхід до надання допомоги. Виявляти емпатію, толерантність та чутливість до культурної ідентичності та індивідуальних цінностей пацієнта. Вести чітку документацію (висновки, плани	Самостійно приймати рішення щодо психодіагностичних і корекційних заходів. Бути відповідальним за професійну етику, дотримання принципів конфіденційності, інформованої згоди та індивідуального підходу. Демонструвати готовність до постійного

		психокорекційної і психотерапевтичної роботи.	допомоги (консультування, психотерапія, психоосвіта, супровід).	допомоги, рекомендації тощо).	підвищення кваліфікації в галузі клінічної психології, психотерапії та культурної компетентності
19	ФК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово-лікарської, патопсихологічної, психолого-психіатричної, судової, медико-педагогічної).	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії
20	ФК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої (психоедукація) і психопрофілактичної роботи серед населення та медичних працівників.	Критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань.	Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах.	Використання іноземних мов у професійній діяльності	Відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів.

1.3.2. Згідно з вимогами стандарту вищої освіти та освітньо-професійної програми дисципліна забезпечує формування таких **програмних результатів навчання** (ПРН):

ПРН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для цільової аудиторії.

ПРН 5. Визначати принципи, тактику, характер та методики (інтервенції) психопрофілактики, психокорекції, психологічної реабілітації та психотерапії з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів, зокрема тих, хто отримав психологічну травму внаслідок війни.

ПРН 9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та у відповідності до стандартів.

ПРН 10. Знаходити необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах; аналізувати, систематизувати та оцінювати інформацію, застосовувати її для оптимізації фахової медико-психологічної практики.

ПРН 12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері охорони психічного здоров'я.

ПРН 13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проєктів у сфері медичної психології.

ПРН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти у сфері охорони психічного здоров'я, та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

ПРН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- концепції, принципи та функції соціальної медицини й громадського здоров'я;
- соціально-детерміновані фактори, що впливають на психічне здоров'я населення;
- особливості епідеміології психічних розладів;
- організацію системи охорони психічного здоров'я в Україні та світі;
- міжнародні стратегії та програми з охорони психічного здоров'я (ВООЗ, ЄС тощо).

Уміти:

- користуватися статистичними методами для аналізу медичних та соціальних даних;
- застосовувати біостатистичні методи у наукових дослідженнях та управлінні;
- проводити аналіз ефективності функціонування медичних закладів, зокрема психіатричного профілю.

Демонструвати:

- аналітичне мислення для оцінки стану здоров'я населення;
- навички прийняття управлінських рішень у сфері охорони здоров'я на основі доказів;
- відповідальне ставлення до формування здорового способу життя населення та профілактики психічних розладів.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 7 кредитів ЄКТС, 210 годин, у т.ч.: лекції – 20 годин, практичні заняття – 110 годин, самостійна робота – 80 годин.

2.1. Опис навчальної дисципліни

Обсяг навчальної дисципліни	**Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти, форма здобуття освіти**	**Характеристика навчальної дисципліни**
Кількість кредитів – 7	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність 225 Медична психологія	Курс – V, VI
Змістових модулів – 4		Семестр IX-XII
Загальна кількість годин – 210	рівень вищої освіти другий (магістерський)	Лекції – 20 год.
Кількість аудиторних годин – 130		Практичні – 110 год.
		Семінарські – 0 год.
Кількість годин самостійної роботи здобувача – 80	Форма здобуття освіти: денна	Самостійна робота – 80 год.
		Вид підсумкового контролю: ПМК

2.2. Структурований план навчальної дисципліни

Модулі / змістові модулі	**Кількість годин,** у тому числі				**Рік навчання, семестр**	**Вид підсумкового контролю**
	Всього годин/ кредити	**Аудиторних**		**СРС**		
		Лекції	**Практичні заняття**			
Модуль 1 Змістових модулів 2	120 / 4	20	70	30	V (IX, X)	ПМК
Модуль 2 Змістових модулів 2	90 / 3	-	40	50	VI (XI, XII)	ПМК
РАЗОМ	**210**	**20**	**110**	**80**	**V,** VI **(**IX-XII**)**	**ПМК**

2.3. Зміст програми

МОДУЛЬ 1. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я)

Змістовий модуль 1. Біостатистика та епідеміологія

Конкретні цілі:

- Аналізувати та оцінювати стан здоров'я населення.
- Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.
- Оцінювати вплив несприятливих чинників на стан здоров`я населення, (індивідуальне, сімейне, популяційне, психічне) в умовах медичного закладу за стандартними методиками, оцінювати ризик.

Тема 1. Основи біостатистики: методи обробки та аналізу медико-соціальних даних.

Основні методи статистичної обробки медико-соціальної інформації. Описова статистика, абсолютні та відносні величини, середні показники, показники варіації. Основи аналізу, інтерпретації та представлення результатів статистичних досліджень у медицині.

Тема 2. Вступ до біостатистики. Поняття статистики в медицині та психології.

Роль біостатистики у медичних і психологічних дослідженнях. Основні статистичні поняття: генеральна та вибіркова сукупність, статистична ознака, параметри та показники. Значення статистичних методів для оцінювання стану здоров'я населення, результатів лікування та психологічних досліджень.

Тема 3. Медико-соціальні дослідження: методологія, планування, інструменти.

Основні етапи організації медико-соціального дослідження: формулювання мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження. Вибір дизайну дослідження, формування вибірки, розробка програми та інструментарію збору даних. Питання достовірності, репрезентативності та етичних засад проведення досліджень.

Тема 4. Методологічні основи організації статистичних досліджень в системі охорони здоров'я.

Організація проведення статистичних досліджень. Принципи формування статистичних сукупностей для аналізу. Поняття про генеральну та вибіркову сукупність.

Класифікація типів даних. Кількісні та якісні дані. Характеристика шкал вимірювання. Загальна характеристика методів статистичного аналізу, особливості їх використання. Узагальнення результатів статистичних досліджень. Оцінка вірогідності отриманих результатів. Поняття про нульову та альтернативну гіпотези. Перевірка гіпотез. Помилка І-го та ІІ-го роду.

Типові помилки на етапах проведення досліджень. Випадкова та систематична помилка. Бази даних для аналізу статистичного матеріалу, аспекти роботи з даними. Програмне забезпечення статистичних досліджень.

Тема 5. Загальні питання організації наукових досліджень.

Основні поняття, принципи та види наукових досліджень у медицині та громадському здоров'ї. Визначення проблеми, мети, завдань, об'єкта, предмета та гіпотези дослідження. Організаційні, етичні та нормативні засади проведення наукових досліджень.

Тема 6. Етапи проведення медико-соціального дослідження. Статистична обробка даних.

Послідовність етапів медико-соціального дослідження: підготовчий етап, збір, систематизація та аналіз інформації. Основні підходи до статистичної обробки отриманих даних. Представлення та інтерпретація результатів дослідження.

Тема 7. Основні типи статистичних даних. Джерела і методи збору медико-соціальної інформації.

Характеристика кількісних і якісних статистичних даних, їх види та особливості використання. Основні джерела медико-соціальної інформації та методи її отримання. Вимоги до якості, достовірності та повноти статистичних даних.

Тема 8. Статистичне забезпечення досліджень у медичній психології.

Особливості використання статистичних методів у дослідженнях психічного здоров'я та медичної психології. Вибір методів статистичного аналізу відповідно до мети, типу даних і дизайну дослідження. Інтерпретація та оцінювання достовірності отриманих результатів.

Тема 9. Статистичні показники: абсолютні, відносні, середні.

Поняття та методика розрахунку абсолютних, відносних і середніх статистичних величин. Використання показників для характеристики явищ у медицині, громадському здоров'ї та медичній психології. Аналіз і правильна інтерпретація статистичних показників.

Тема 10. Відносні величини (статистичні коефіцієнти). Графічні методи аналізу. Ряди динаміки та їх аналіз.

Поняття про статистичні показники, їх види, форма представлення. Абсолютні дані, відносні величини, їх практичне значення. Види відносних величин, методика їх розрахунку та методичні основи застосування для аналізу даних.

Поняття та види структури медико-біологічних даних, структурні зміни, особливості їх аналізу. Графічні методи аналізу даних. Види діаграм, правила їх побудови.

Основні правила побудови та аналізу динамічних рядів при вивченні динаміки медико-біологічних явищ. Рівні ряду. Види рядів динаміки: прості та складні, інтервальні та моментні. Основні показники аналізу динамічних рядів: абсолютний приріст, темп росту/зниження, темп приросту.

Основні прийоми обробки динамічного ряду з метою визначення тренду. Методи вирівнювання динамічних рядів: найменших квадратів; змінної середньої, усереднення по лівій і правій стороні; збільшення інтервалів.

Вивчення та вимірювання сезонних коливань в рядах динаміки. Співставність динамічних рядів. Інтерполяція та екстраполяція в рядах динаміки. Прогнозування на основі екстраполяції рядів динаміки.

Тема 11. Закон розподілу ознак. Варіаційна статистика.

Поняття та види розподілу статистичних ознак, характеристика нормального розподілу та його значення в медико-соціальних дослідженнях. Основні показники варіації: розмах, дисперсія, середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Застосування варіаційної статистики для оцінювання однорідності та мінливості медико-соціальних показників.

Тема 12. Характеристика та аналіз статистичної сукупності. Середні величини та показники варіації.

Середні величини в клінічних та епідеміологічних дослідженнях, їх практичне значення. Елементи та характеристики варіаційних рядів. Середні величини: їх види, методи розрахунку, особливості використання.

Поняття варіації, її значення. Мінливість параметрів сукупності, методи оцінки. Абсолютні показники варіації (амплітуда, середнє квадратичне відхилення) та відносні показники варіації (коефіцієнти варіації та детермінації), їх оцінка.

Міри варіації, поняття про закони розподілу, їх види, характеристики. Оцінка нормальності розподілу, «вистрибуючі» варіанти. Правило «трьох сігм», його практичне використання.

Тема 13. Основні характеристики варіації: середнє, медіана, мода, дисперсія, стандартне відхилення.

Поняття та методи визначення основних характеристик статистичного розподілу. Використання середнього, медіани, моди, дисперсії та стандартного відхилення для опису медико-соціальних і психологічних даних. Інтерпретація отриманих показників та їх значення для статистичного аналізу.

Тема 14. Порівняння середніх величин. Поняття достовірності результатів.

Методи порівняння середніх величин у різних статистичних сукупностях. Поняття статистичної достовірності, статистичної значущості та рівня значущості. Оцінювання відмінностей між показниками та формулювання висновків за результатами дослідження.

Тема 15. Побудова таблиць, діаграм, графіків у медико-психологічних дослідженнях.

Основні принципи систематизації та візуалізації результатів дослідження. Види статистичних таблиць, діаграм і графіків та правила їх побудови. Вибір способу представлення даних залежно від їх типу та мети дослідження.

Тема 16. Кореляційний аналіз у психології та медицині.

Поняття кореляційного зв'язку та його основні характеристики. Визначення напряму і сили взаємозв'язку між кількісними показниками. Застосування кореляційного аналізу для дослідження взаємозв'язків у медичних і психологічних дослідженнях.

Тема 17. Аналіз взаємозв'язку між досліджуваними параметрами статистичних сукупностей.

Методи виявлення та оцінювання взаємозв'язків між статистичними ознаками. Аналіз сили, напряму та статистичної значущості взаємозв'язків. Інтерпретація результатів аналізу з урахуванням особливостей медико-соціальних і психологічних даних.

Тема 18. Застосування статистичних програм (наприклад, Excel, SPSS) у медичній психології.

Використання сучасних програмних засобів для введення, систематизації, обробки та статистичного аналізу даних. Основні можливості Excel та SPSS для проведення розрахунків, побудови таблиць і графіків. Представлення та інтерпретація результатів статистичного аналізу.

Тема 19. Метод стандартизації. Параметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.

Поняття та основні завдання методу стандартизації у медико-соціальних дослідженнях. Принципи застосування параметричних методів статистичного аналізу та перевірки статистичних гіпотез. Оцінювання достовірності відмінностей за умови відповідності даних необхідним статистичним припущенням.

Тема 20. Непараметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.

Поняття та особливості непараметричних методів статистичного аналізу. Основні критерії порівняння та оцінювання статистичних гіпотез для кількісних і якісних даних. Вибір та інтерпретація непараметричних методів у медичних і психологічних дослідженнях.

Тема 21. Основи епідеміології. Психічне здоров'я як об'єкт епідеміологічного дослідження.

Основні поняття, завдання та методи епідеміології, доказової медицини. Показники поширеності та захворюваності, фактори ризику та детермінанти психічного здоров'я населення. Особливості проведення епідеміологічних досліджень психічних розладів і використання їх результатів у плануванні заходів громадського здоров'я.

Тема 22. Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх характеристика та аналіз. Чинники ризику.

Цілі та завдання епідеміології. Історія епідеміології. Сучасне поняття про епідеміологію. Класифікація епідеміологічних досліджень. Порівняльна характеристика різних видів дослідження, оцінка ступеню доказовості їх результатів. Ретроспективні та проспективні дослідження.

Емпіричні дослідження. Описова епідеміологія: опис окремого випадку та серії випадків. Аналітичні епідеміологічні дослідження. Когортні дослідження та дослідження випадок-контроль. Скринінг та вимоги до скринінгових тестів. Чутливість та специфічність скринінгового тесту.

Чинники (фактори) ризику. Показники ризику: абсолютний, відносний та додатковий популяційний ризик. Шанси. Показник відношення шансів.

Тема 23. Скринінг: оцінка точності скринінгових тестів. Чинники ризику: методика розрахунку та оцінки ризиків.

Скринінг: загальна схема та мета проведення. Скринінгові тести. Оцінка чутливості та специфічності скринінгових тестів.

Поняття про чинники ризику. Практичне використання методики оцінки ризиків в епідеміологічних дослідженнях. Когортні дослідження та дослідження «випадок-контроль». Показники ризику, методика їх розрахунку та аналізу. Абсолютний, додатковий ризик. Відносний ризик, додатковий популяційний ризик. Відношення шансів.

Тема 24. Клінічна епідеміологія. Сучасні принципи та правила проведення клінічних досліджень.

Визначення поняття клінічна епідеміологія, доказова медицина. Основні етапи її розвитку. Основні принципи та положення клінічної епідеміології. Мета клініко-епідеміологічних досліджень та якість організації їх проведення.

Дизайн клінічних досліджень. Типи дизайнів. Етика проведення дослідження. Критерії включення та виключення з дослідження. Види контролю. Сліпота дослідження. Роль фахівця-біостатистика в організації і проведенні дослідження. Протокол клінічних досліджень.

Контрольовані клінічні випробування. Рандомізація та стратифікація. Рандомізоване контрольоване клінічне дослідження − золотий стандарт досліджень. Узагальнення результатів клінічних досліджень. Аналітичні огляди. Поняття про мета-дані. Систематичні огляди та мета-аналіз. Кокранівське співробітництво: історія створення та діяльність.

Тема 25. Вимоги до наукових публікацій та друкованих результатів дисертаційних досліджень

Структура наукової роботи (мета, обсяг та методи, результати власних досліджень, висновки). Особливості оформлення наукових робіт (представлення даних в таблицях, графічних зображеннях). Правила оформлення посилань на джерела інформації, списку літератури.

Змістовий модуль 2. Громадське здоров'я.

Конкретні цілі:

- Аналізувати та оцінювати стан здоров`я населення.
- Визначати пріоритети громадського здоров'я, проводити оцінку потреб, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні стратегії.
- Здійснювати адвокацію, комунікацію, та соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів та технік комунікації.

Тема 26. Соціальна медицина як наука. Структура та завдання громадського здоров'я.

Соціальна медицина як наукова дисципліна, її предмет, мета та основні завдання. Основні напрями соціальної медицини та взаємозв'язок із громадським здоров'ям. Структура системи громадського здоров'я, її функції та роль у збереженні й зміцненні здоров'я населення.

Тема 27. Громадське здоров'я: поняття, структура, завдання, міжнародний досвід.

Поняття громадського здоров'я, його основні складові та принципи функціонування. Основні завдання системи громадського здоров'я, профілактика захворювань і зміцнення здоров'я населення. Організація громадського здоров'я в різних країнах та можливості використання міжнародного досвіду в Україні.

Тема 28. Громадське здоров'я, функції та послуги.

Громадське здоров'я як наука та предмет викладання. Основні терміни та визначення, історія створення системи громадського здоров'я. Основні оперативні функції громадського здоров'я. Основні послуги громадського здоров'я. Сучасний розвиток системи громадського здоров'я в Україні і світі. Інфраструктура громадського здоров'я.

Тема 29. Система громадського здоров'я в Україні: структура, суб'єкти, законодавча база.

Структура та основні суб'єкти системи громадського здоров'я в Україні, їхні функції та взаємодія. Основні нормативно-правові засади функціонування системи громадського здоров'я. Роль державних і місцевих органів влади, закладів охорони здоров'я та інших установ у забезпеченні громадського здоров'я.

Тема 30. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.

Поняття, завдання та основні принципи епідеміологічного нагляду. Методи збору, аналізу та інтерпретації даних про стан здоров'я і благополуччя населення. Використання результатів епіднагляду для виявлення ризиків, планування та оцінювання профілактичних заходів.

Тема 31. Соціальні детермінанти здоров'я та їхній вплив на психічне благополуччя населення.

Поняття соціальних детермінант здоров'я та основні чинники, що визначають стан здоров'я населення. Вплив соціально-економічних умов, освіти, зайнятості, житлових умов та соціального середовища на психічне благополуччя. Підходи громадського здоров'я до зменшення нерівностей у здоров'ї.

Тема 32. Пріоритети громадського здоров'я в Україні: виклики та перспективи.

Основні сучасні проблеми та пріоритетні напрями розвитку громадського здоров'я в Україні. Вплив демографічних, соціально-економічних факторів, надзвичайних ситуацій та війни на здоров'я населення. Перспективи вдосконалення системи громадського здоров'я, розвитку профілактики та зміцнення здоров'я населення.

Тема 33. Сучасні умови щодо поширення системи громадського здоров'я в Україні .

Проблеми які потребують розв'язання. Створення сприятливих умов для зміцнення та збереження здоров'я людей. Система громадського здоров'я, як основа профілактичної медицини. Функції у сфері громадського здоров'я.

Тема 34. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.

Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення. Порядок реєстрації народжень в Україні. Сутність понять «живонародження», «мертвонародження», «смерть плода». Методика визначення та оцінка загального та спеціального показників народжуваності. Загальна смертність. Порядок реєстрації випадків смерті в Україні. Методика вивчення смертності, визначення загального та спеціальних показників, їх значення та оцінка. Структура причин смертності. Природний приріст населення. Зміни чисельності населення. Механічний та природній рух населення. Депопуляція. Аналіз регіональних особливостей та динаміки демографічних показників. Оцінка демографічної ситуації.

Тема 35. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.

Порядок реєстрації смертності немовлят (малюкової). Методика визначення показників загальної, неонатальної, ранньої неонатальної, пізньої неонатальної, постнеонатальної смертності немовлят. Оцінка співвідношення показників смертності немовлят та неонатальної смертності. Перинатальна смертність. Провідні причини малюкової смертності в різні вікові періоди першого року життя. Основні групи чинників, що впливають на формування рівнів малюкової смертності (біологічні, екологічні, медико-організаційні, спосіб життя).

Тема 36. Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.

Класифікація чинників ризику, які впливають на здоров'я. Методичні підходи до вивчення чинників, які визначають рівні здоров'я населення та його окремих контингентів. Особливості вивчення впливу чинників: соціально-економічних, соціально-біологічних, екологічних і природно-кліматичних, медико-організаційних. Застосування методів біостатистики (похідні та середні величини, метод стандартизації, кореляційно-регресійний аналіз, параметрична та непараметрична оцінка вірогідності результатів досліджень, бальна, рейтингова оцінка).

Тема 37. Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.

Вивчення захворюваності за даними звертань по медичну допомогу. Методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка. Динаміка показників загальної та первинної захворюваності, регіональні особливості.

Тема 38. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.

Хвороби системи кровообігу, онкологічні, нервово-психічні захворювання, цукровий діабет, туберкульоз, ВІЛ-інфекція/СНІД, травматизм, алкоголізм, наркоманії та токсикоманії як медико-соціальні проблеми. Провідні чинники, що впливають на поширеність захворювань. Динаміка основних показників. Травматизм, як медико-соціальна проблема, види травматизму, облік випадків, динаміка показників, вікові та статеві особливості в регіонах світу і в Україні.

Тема 39. Організація медичної експертизи тимчасової втрати працездатності.

Завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Лікарсько-консультативна комісія (ЛКК): функції, склад, організація роботи. Зміст, призначення та порядок заповнення облікових документів, які використовуються при

проведенні експертизи тимчасової непрацездатності. Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу. Визначення тактики різних посадових осіб закладів охорони здоров'я стосовно конкретних видів і випадків тимчасової непрацездатності. Оформлення листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності. Визначення переліку хвороб, організація постійного моніторингу. Набір показників (DALE, HALE), що характеризують глобальний тягар хвороб: методика розрахунку та оцінка. Значення результатів дослідження тягаря хвороб для системи громадського здоров'я. Поліпшення здоров'я найменш соціально захищених верств населення. Заходи щодо зменшення захворюваності та смертності від найбільш поширених захворювань в Україні та Європі.

Тема 40. Організація медичної експертизи стійкої втрати працездатності.

Експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО), їх види (за адміністративно-територіальною ознакою, за профілями). Функції ЕКОПФО. Зміст, призначення та порядок заповнення основних документів стійкої втрати працездатності, які використовуються при експертизі. Визначення та оцінка тактики ЕКОПФО стосовно встановлення причини та груп інвалідності при окремих її видах. Медико-соціальні аспекти інвалідності. Методика розрахунку та аналіз показників інвалідності. Інвалідність як показник здоров'я населення. Порушення функцій організму, що призводять до інвалідності. Групи інвалідності. Причини інвалідності. Класи хвороб, що зумовлюють основні причини інвалідизації населення. Показники інвалідності: загальна інвалідність (контингенти інвалідів), первинна інвалідність (інвалідизація). Структура причин загальної та первинної інвалідності. Травматизм, як причина інвалідності дитячого та дорослого населення. Інвалідність серед дитячого та дорослого населення. Регіональні особливості та динаміка показників інвалідності.

Тема 41. Система охорони здоров'я України: структура, рівні надання допомоги та місце психічного здоров'я.

Структура та основні принципи функціонування системи охорони здоров'я України. Рівні та види медичної допомоги, особливості їх організації й взаємодії. Місце психічного здоров'я в системі охорони здоров'я, роль профілактики, раннього виявлення та доступності психологічної і психіатричної допомоги.

Тема 42. Комплексна оцінка здоров'я населення.

Показники здоров'я населення. Основні джерела інформації при вивченні здоров'я населення. Критерії та групи здоров'я. Комплексна оцінка індивідуального здоров'я. Оцінка якості життя. Комплексна оцінка здоров'я населення. Інтегральні показники комплексної оцінки здоров'я населення: коефіцієнт життєстійкості населення; індекс людського розвитку. Показники системи оцінки здоров'я населення ВООЗ (Summary Measures of Population Health): показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на інвалідність – DALE (disability-adjustedlifeexpectancy); показник очікуваної тривалості життя, відкоригований на здоров'я – HALE (health-adjustedlifeexpectancy).

Тема 43. Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони.

Перешкоди на шляху забезпечення необхідних умов для підтримки індивідуального здоров'я. Соціальна нерівність як причина незадовільного доступу до медичної допомоги та соціальної підтримки. Аналіз причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони. Шляхи поліпшення стану здоров'я усіх прошарків населення.

Тема 44. Організація системи охорони психічного здоров'я: міжнародні підходи та українські реалії.

Основні принципи та моделі організації охорони психічного здоров'я, міжнародні підходи до забезпечення доступної, комплексної та пацієнтоорієнтованої допомоги. Особливості організації системи охорони психічного здоров'я в Україні, її рівні, учасники та міжсекторальна взаємодія. Сучасні виклики та перспективи розвитку психічного здоров'я населення України.

Тема 45. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.

Інформування суспільства, осіб, які приймають рішення, політиків про існуючі і потенційні загрози для здоров'я, проблеми зі здоров'ям, потреби в профілактичних заходах.

Мистецтво і техніка інформування, впливу та мотивування людей, закладів, аудиторій стосовно важливих питань детермінант здоров'я. Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я. Розробка профілактичних стратегій щодо захисту і зміцнення здоров'я, зменшення негативного впливу детермінантна стан здоров'я населення. Профілактичні програми і стратегії профілактики захворювань.

Тема 46. Профілактика психічних розладів у громаді: підходи, програми, між секторальна взаємодія.

Основні підходи до профілактики психічних розладів на рівні громади, спрямовані на збереження та зміцнення психічного здоров'я населення. Організація профілактичних програм, раннє виявлення факторів ризику та підтримка психічного благополуччя різних груп населення. Роль міжсекторальної взаємодії у реалізації профілактичних заходів та забезпеченні комплексної допомоги.

Тема 47. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.

Поняття, види та рівні профілактики захворювань, основні принципи її організації в системі громадського здоров'я. Взаємодія закладів охорони здоров'я, органів місцевого самоврядування, освітніх, соціальних та інших установ у реалізації профілактичних програм. Значення міжсекторального співробітництва для формування здорового способу життя, зменшення факторів ризику та покращення здоров'я населення.

Тема 48. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.

Стратегічне керівництво: визначення, ключові положення. Типи стратегічного керівництва в інтересах здоров'я. Вектори розвитку. Загальнодержавний підхід. Принцип участі всього суспільства. Набір інструментів здійснення політики. Політична участь і лідерство. Стратегічне планування послуг громадського здоров'я, планування політики і моніторинг її здійснення.

Тема 49. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.

Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я: наслідки зміни клімату, епідемії, масові враження хімічними речовинами, радіаційні катастрофи. Міжнародна безпека у сфері громадського здоров'я. Роль ВООЗ в організації сповіщення та швидкого реагування в надзвичайних ситуаціях. Концепція міжнародного здоров'я, актуальні проблеми міжнародного здоров'я на прикладі Європейського регіону. Біотероризм - глобальна загроза міжнародному здоров'ю. Біологічна зброя. Стратегія системи громадського здоров'я щодо скорочення ризиків використання біологічної зброї та негативних наслідків.

Тема 50. Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.

Стреси і конфлікти як причина неінфекційних захворювань. Психогігієна як основа профілактики.

Тема 51. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.

Екологічне громадське здоров'я. Складові життєвого середовища людей: природне середовище (довкілля), соціальне середовище (соціум) та техногенне середовище (побутове та виробниче). Основні джерела загроз для здоров'я індивідуума чи спільноти. Захист життєвого середовища людей. Створення «зони комфорту» для повноцінного життя. Значення міжсекторальної співпраці та міжнародного співробітництва для захисту життєвого середовища людей.

Тема 52. Морально-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я.

Розвиток репродуктивної медицини. Штучне запліднення, сурогатне материнство, донація гамет: морально-етичні аспекти. Роль репродуктивної медицини у вирішенні проблеми низької народжуваності. Морально-етичні та правові аспекти трансплантації.

Тема 53. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.

Скринінг як профілактична технологія. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику, їх використання.

Тема 54. Промоція здоров'я. Види, форми та методи.

Методи та засоби медико-гігієнічного навчання та виховання населення, їх особливості в різних закладах охорони здоров'я. Визначення понять «промоція здоров'я», «здоровий спосіб життя», «профілактика». Види профілактики. Значення формування здорового способу життя для збереження та зміцнення здоров'я населення. Провідні чинники способу життя, які впливають на стан здоров'я населення. Напрями формування здорового способу життя. Розробка анкет для вивчення чинників, що впливають на стан здоров'я населення. Складання плану лекцій.

Тема 55. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.

Значення комунікації в питаннях збереження і зміцнення здоров'я. Форми комунікацій. Комунікаційні канали. Значення зв'язків із громадськістю та засобами масової інформації. Проблеми та можливі помилки. Прес-реліз в громадському здоров'ї – важлива форма донесення медичної інформації до широкого загалу: правила складання та використання.

Тема 56. Якість та ефективність надання психічної допомоги: показники, моніторинг, оцінка.

Поняття якості та ефективності психічної допомоги, основні критерії та показники їх оцінювання. Методи моніторингу доступності, своєчасності, безпеки та результативності надання психічної допомоги. Використання результатів оцінювання для підвищення якості послуг, удосконалення організації допомоги та забезпечення пацієнтоорієнтованого підходу.

Тема 57. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.

Інформаційні технології в світовій системі охорони здоров'я. Медичні інформаційні системи: збереження інформації, швидкий доступ до інформації, взаємообмін інформацією, проведення статистичного аналізу зведених даних, скорочення часу роботи персоналу та зменшення кількості помилок. Термінологічні стандарти та рубрифікатори. Комплексна автоматизація медичних закладів. Електронний документообіг. Електронна карта пацієнта.

Тема 58. Візуалізація й ефективне представлення даних про здоров'я. Поширення і використання результатів.

Ефективне представлення даних про здоров'я. Традиційні форми представлення даних у вигляді діаграм та таблиць. Візуалізація даних за допомогою сучасних технологій: інфографіка, анімація, інтеракція. Форми представлення: плакати, листівки, буклети, презентації, фільми.

МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА.

Змістовий модуль 3. Організація охорони психічного здоров'я.

Конкретні цілі:

- Зрозуміти структуру системи охорони психічного здоров'я в Україні та за кордоном.
- Оцінити роль медичного психолога у забезпеченні психічного здоров'я на різних рівнях.
- Розібратися в нормативно-правовій базі охорони психічного здоров'я.
- Аналізувати основні виклики та проблеми у сфері психічного здоров'я (стигматизація, доступність послуг).
- Розвивати навички міждисциплінарної взаємодії у команді психіатра, психолога та інших фахівців.
- Формувати ефективні стратегії профілактики і підтримки психічного здоров'я в громадах і серед пацієнтів.
- Дотримуватись етичних стандартів у роботі з пацієнтами з психічними розладами.

Тема 1. Основна обліково-статистична медична документація закладів охорони психічного здоров'я.

Контрольна карта диспансерного нагляду за хворим на розлади психіки та особою, яка має розлади психіки внаслідок вживання психоактивних речовин ф. 030-1/о. Статистичний талон на хворого, який знятий з диспансерного нагляду психо-неврологічного/ наркологічного закладу ф. 030-2/о. Статистична карта хворого, який вибув із психіатричного (наркологічного)

стаціонару ф. 066-1/о. Акт стаціонарної, амбулаторної, заочної, посмертної судово-психіатричної експертизи ф. 100/о. Акт психіатричного огляду засудженого ф.101/о. Акт психіатричного огляду особи, яка перебувала на примусовому лікуванні ф.104/о. Журнал реєстрації стаціонарної і амбулаторної судово-психіатричної експертизи ф.105/о. Протокол обов'язкових попереднього та періодичного психіатричних оглядівф.122-1/о. Медична довідка про проходження обов'язкових попереднього та періодичного психіатричних оглядів ф.122-2/о. Журнал реєстрації виданих (отриманих) бланків медичних довідок про проходження обов'язкових попереднього та періодичного психіатричних оглядів ф.122-3/о. Протокол медичного огляду для встановлення факту вживання психоактивної речовини та стану сп'яніння ф.129/о. Журнал реєстрації медичних оглядів для встановлення факту вживання психоактивної речовини та стану сп'яніння ф.129-1/о. Сертифікат про проходження наркологічного огляду ф.140/о. Журнал реєстрації виданих (отриманих) бланків сертифікатів про проходження - наркологічного огляду ф.140-1/о. Медична карта профілактичного наркологічного огляду ф.145/о. Посвідчення про проходження навчання сучасним методам проведення профілактичних наркологічних оглядів ф.146/о.

Тема 2. Системи охорони здоров'я.

Визначення поняття «система охорона здоров'я». Цілі, цінності, функції, принципи,умови успішного функціонування систем охорони здоров'я. Типи систем охорони здоров'я, їх характеристики, переваги та недоліки. Історичні етапи розвитку систем охорони здоров'я. Фінансування та кадрове забезпечення систем охорони здоров'я.

Тема 3. Реформування охорони здоров'я в Україні.

Реформування охорони здоров'я: визначення терміну, рушійні сили. Напрями та умови успішного реформування медичної сфери. Модель системи охорони здоров'я України: основні характеристики та проблеми. Стратегічні документи, що визначають шляхи реформування вітчизняної системи охорони здоров'я, етапи, заходи. Реформування надання послуг, фінансування, управління, підготовки кадрів в національній системі охорони здоров'я.

Тема 4. Аналіз діяльності служби екстреної (швидкої) медичної допомоги.

Екстрена медична допомога: система, принципи, завдання. Реформування служби екстреної медичної допомоги. Етапність та маршрутизація екстреної медичної допомоги. Показники діяльності служби. Значення служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади. Центри екстреної медичної допомоги та медицини катастроф. Лікарня швидкої медичної допомоги. Структура, штати, завдання та основні функції. Завдання станції (відділення) швидкої медичної допомоги (ШМД) та її функції. Пункти невідкладної медичної допомоги. Організація ЕМД у сільській місцевості. Взаємодія служби ЕМД з різними медичними закладами. Облікові документи станцій ШМД, визначення та аналіз показників їх діяльності.

Тема 5. Організація медико-соціального забезпечення населення літнього віку. Паліативна та хоспісна допомога.

Особливості медико-соціального забезпечення населення літнього віку. Організація паліативної та хоспісної допомоги міському, сільському населенню. Місце та роль сімейного лікаря. Складові паліативної допомоги.

Тема 6. Вакцинопрофілактика як елемент громадського здоров'я.

Поняття, принципи та значення імунопрофілактики у запобіганні інфекційним захворюванням. Організація вакцинації населення, календар профілактичних щеплень, охоплення вакцинацією та колективний імунітет. Роль вакцинації у зниженні захворюваності, смертності та поширення інфекцій.

Тема 7. Здоров'я населення в умовах надзвичайних ситуацій (війна, пандемії, екологічні катастрофи).

Основні ризики для здоров'я населення в умовах війни, пандемій та екологічних катастроф. Організація медико-профілактичних заходів, епідеміологічного нагляду та психологічної підтримки населення під час надзвичайних ситуацій. Принципи реагування, відновлення системи охорони здоров'я та забезпечення безперервності медичної допомоги.

Тема 8. Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.

Місце та функції медичного психолога у програмах збереження і зміцнення психічного та фізичного здоров'я населення. Участь у профілактиці психічних розладів, формуванні здорової поведінки, психоосвіті та ранньому виявленні факторів ризику. Взаємодія медичного психолога з фахівцями охорони здоров'я та іншими учасниками програм громадського здоров'я.

Тема 9. Міжсекторальна взаємодія у сфері громадського здоров'я (освіта, соціальні служби, медицина).

Поняття та принципи міжсекторальної взаємодії у забезпеченні здоров'я населення. Співпраця медичних, освітніх, соціальних установ, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у реалізації профілактичних програм. Значення координації спільних заходів для формування сприятливого середовища, зменшення факторів ризику та покращення здоров'я населення.

Змістовий модуль 4. Психічне здоров'я населення.

Тема 10. Охорона психічного здоров'я.

Психічне здоров'я, визначення поняття. Обізнаність щодо психічного здоров'я у суспільстві та подолання стигматизації. Основні причини порушень психічного здоров'я. Показники захворюваності, інвалідності та смертності внаслідок психічних розладів. Організація охорони психічного здоров`я на рівні первинної медичної допомоги, профілактичні та реабілітаційні заходи. Адміністрування, міжвідомча координація та міжсекторальна співпраця у сфері охорони психічного здоров'я.

Тема 11. Організація медичної психіатричної експертизи втрати працездатності.

Завдання лікуючих лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Лікарсько-консультативна комісія (ЛКК): функції, склад, організація роботи. Зміст, призначення та порядок заповнення облікових документів, які використовуються при проведенні експертизи тимчасової непрацездатності. Значення листка непрацездатності як облікового, юридичного та фінансового документу. Визначення тактики різних посадових осіб закладів охорони здоров'я стосовно конкретних видів і випадків тимчасової непрацездатності. Оформлення листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності. Організація експертизи стійкої втрати працездатності. Експертні команди з оцінювання повсякденного функціонування особи (ЕКОПФО), їх види (за адміністративно-територіальною ознакою, за профілями). Функції ЕКОПФО. Зміст, призначення та порядок заповнення основних документів стійкої втрати працездатності, які використовуються при експертизі. Визначення та оцінка тактики ЕКОПФО стосовно встановлення причини та груп інвалідності при окремих її видах.

Тема 12. Організація надання амбулаторної психіатричної допомоги.

Амбулаторна психіатрична допомога. Психоневрологічний диспансер, його структура, види спостереження за пацієнтами. Установи позалікарняної допомоги психічно хворим (денні стаціонари, нічні стаціонари, лікувально-трудові майстерні, гуртожитки для психічно хворих).

Тема 13. Особливості надання психіатричної допомоги дітям.

Види надання психіатричної допомоги дітям. Екстрена психіатрична допомога дітям. Підстави та порядок надання стаціонарної психіатричної допомоги дітям. Форми та порядок здійснення госпіталізації дітей, які страждають на психічні та поведінкові розлади. Виписка дитини з психіатричного закладу.

Тема 14. Організація надання стаціонарної психіатричної допомоги

Структура організації психіатричної допомоги. Організація психіатричної допомоги в Україні. Структура та завдання психіатричної лікарні. Показання та порядок госпіталізації хворих до психіатричного стаціонару. Як здійснюється госпіталізація психічнохворих. Протипоказання для госпіталізації в психіатричний стаціонар.

Тема 15. Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.

Місце та основні функції медичного психолога у програмах збереження і зміцнення психічного здоров'я населення. Участь у профілактиці психічних розладів, психоосвіті, формуванні здорової поведінки та ранньому виявленні психологічних проблем. Взаємодія

медичного психолога з фахівцями системи охорони здоров'я та іншими учасниками програм громадського здоров'я.

Тема 16. Поняття психічного здоров'я: сучасне трактування, компоненти, підходи.

Сучасні підходи до визначення психічного здоров'я та його основні компоненти. Взаємозв'язок психічного, фізичного та соціального благополуччя людини. Основні фактори, що впливають на психічне здоров'я, та підходи до його збереження і зміцнення.

Тема 17. Система охорони психічного здоров'я в Україні: структура, принципи, ключові установи.

Структура та основні принципи функціонування системи охорони психічного здоров'я в Україні. Рівні надання психіатричної, психологічної та психосоціальної допомоги, функції основних закладів та учасників системи. Особливості взаємодії медичних, соціальних та інших служб у забезпеченні психічного здоров'я населення.

Тема 18. Організація психічної допомоги на рівні громади: міждисциплінарний підхід.

Принципи організації психічної та психосоціальної допомоги на рівні територіальної громади. Роль мультидисциплінарної команди та взаємодія медичних, психологічних і соціальних фахівців. Забезпечення доступності, безперервності та пацієнтоорієнтованості допомоги.

Тема 19. Законодавче регулювання надання психіатричної та психологічної допомоги.

Основні нормативно-правові засади організації та надання психіатричної і психологічної допомоги в Україні. Правові та професійні вимоги до надання допомоги, питання конфіденційності, інформованої згоди та захисту прав пацієнтів. Відповідальність фахівців та дотримання етичних принципів професійної діяльності.

Тема 20. Права людини в сфері охорони психічного здоров'я.

Основні права людини при отриманні психіатричної, психологічної та психосоціальної допомоги. Принципи гідності, недискримінації, конфіденційності, автономії та добровільності лікування. Механізми захисту прав осіб із психічними розладами та запобігання їх дискримінації.

Тема 21. Стигматизація психічних розладів: причини, наслідки, подолання.

Поняття та основні види стигматизації осіб із психічними розладами. Вплив стигми на звернення по допомогу, соціальну адаптацію та якість життя людини. Стратегії подолання стигматизації, психоосвіта та формування толерантного ставлення до психічного здоров'я.

Тема 22. Психологічна допомога в кризових ситуаціях і надзвичайних умовах.

Основні принципи організації психологічної допомоги населенню в умовах криз, надзвичайних ситуацій та інших травматичних подій. Методи психологічної підтримки, кризового втручання та першої психологічної допомоги. Особливості роботи з різними групами населення та взаємодії фахівців під час надзвичайних ситуацій.

Тема 23. Оцінка потреб населення в послугах з охорони психічного здоров'я.

Поняття та основні підходи до оцінювання потреб населення у послугах з охорони психічного здоров'я. Методи збору та аналізу інформації про поширеність проблем психічного здоров'я, доступність і використання відповідних послуг. Використання результатів оцінки потреб для планування та вдосконалення системи психічного здоров'я.

Тема 24. Національна стратегія розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року.

Основні цілі, пріоритети та напрями розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року. Розвиток доступної, комплексної та пацієнтоорієнтованої допомоги, профілактика психічних розладів і психосоціальна підтримка населення. Роль фахівців, громад та міжсекторальної взаємодії у реалізації стратегічних завдань.

Підсумковий модульний контроль.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Аудиторні		Самостійна робота	Індивідуальна робота
		Лекції	Практичні заняття		
1	2	3	4	5	6
Модуль 1. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я).					
Змістовий модуль 1. Біостатистика та епідеміологія					
Тема 1. Основи біостатистики: методи обробки та аналізу медико-соціальних даних.	2	2			
Тема 2. Вступ до біостатистики. Поняття статистики в медицині та психології.	2		2		
Тема 3. Медико-соціальні дослідження: методологія, планування, інструменти.	2	2			
Тема 4. Методологічні основи організації статистичних досліджень в системі охороні здоров'я. Роль офіційної статистики в аналізі здоров'я населення.	2		2		
Тема 5. Загальні питання організації наукових досліджень.	1			1	
Тема 6. Етапи проведення медико-соціального дослідження. Статистична обробка даних.	2		2		
Тема 7. Основні типи статистичних даних. Джерела і методи збору медико-соціальної інформації.	1			1	
Тема 8. Статистичне забезпечення досліджень у медичній психології	2	2			
Тема 9. Статистичні показники: абсолютні, відносні, середні.	2		2		
Тема 10. Відносні величини (статистичні коефіцієнти). Графічні методи аналізу. Ряди динаміки та їх аналіз.	2		2		
Тема 11. Закон розподілу ознак. Варіаційна статистика.	1			1	
Тема 12. Характеристика та аналіз статистичних даних. Середні величини та показники варіації.	2		2		
Тема 13. Основні характеристики варіації:	2		2		

середнє, медіана, мода, дисперсія, стандартне відхилення.					
Тема 14. Порівняння середніх величин. Поняття достовірності результатів.	3		2	1	
Тема 15. Побудова таблиць, діаграм, графіків у медико-психологічних дослідженнях.	2		2		
Тема 16. Кореляційний аналіз у психології та медицині.	2		2		
Тема 17. Аналіз взаємозв'язку між досліджуваними параметрами статистичних сукупностей.	2		2		
Тема 18. Застосування статистичних програм (наприклад, Excel, SPSS) у медичній психології.	2		2		
Тема 19. Метод стандартизації. Параметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.	2		2		
Тема 20. Непараметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.	2		2		
Тема 21. Основи епідеміології. Психічне здоров'я як об'єкт епідеміологічного дослідження.	2	2			
Тема 22. Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх характеристика та аналіз. Фактори ризику.	2		2		
Тема 23. Скринінг: оцінка точності скринінгових тестів. Чинники ризику: методика розрахунку та оцінки ризиків.	1			1	
Тема 24. Клінічна епідеміологія. Сучасні принципи та правила проведення клінічних досліджень. Критерії доказової медицини.	2		2		
Тема 25. Вимоги до наукових публікацій та друкованих результатів дисертаційних досліджень.	2		2		
Разом за змістовим модулем 1	**47**	**8**	**34**	**5**	
Змістовий модуль 2. Громадське здоров'я					
Тема 26. Соціальна медицина як наука. Структура та завдання громадського здоров'я.	2	2			
Тема 27. Громадське здоров'я: поняття, структура, завдання, міжнародний досвід.	2		2		

Тема 28. Громадське здоров'я, функції та послуги.	1			1	
Тема 29.Система громадського здоров'я в Україні: структура, суб'єкти, законодавча база.	3		2	1	
Тема 30. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.	2		2		
Тема 31 Соціальні детермінанти здоров'я та їхній вплив на психічне благополуччя населення.	3	2		1	
Тема 32. Пріоритети громадського здоров'я в Україні: виклики та перспективи.	1			1	
Тема 33. Сучасні умови щодо поширення системи громадського здоров'я в Україні.	1			1	
Тема 34. Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.	2		2		
Тема 35. Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.	2		2		
Тема 36. Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.	2		2		
Тема 37. Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.	2		2		
Тема 38. Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.	2		2		
Тема 39. Організація медичної експертизи тимчасової втрати працездатності.	2		2		
Тема 40. Організація медичної експертизи стійкої втрати працездатності.	2		2		
Тема 41. Система охорони здоров'я України: структура, рівні надання допомоги та місце психічного здоров'я.	2	2			
Тема 42. Комплексна оцінка здоров'я населення.	2		2		
Тема 43. Методологія аналізу причин соціальної нерівності	2		2		

щодо здоров'я та його охорони.					
Тема 44. Організація системи охорони психічного здоров'я: міжнародні підходи та українські реалії.	2	2			
Тема 45. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.	2		2		
Тема 46. Профілактика психічних розладів у громаді: підходи, програми, міжсекторальна взаємодія.	2	2			
Тема 47. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.	1			1	
Тема 48. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.	1			1	
Тема 49. Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.	1			1	
Тема 50. Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.	1			1	
Тема 51. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.	1			1	
Тема 52. Моральні-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я.	1			1	
Тема 53. Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.	1			1	
Тема 54. Промоція здоров'я. Види, форми та методи.	2		2		
Тема 55. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.	2		2		
Тема 56. Якість та ефективність надання психічної допомоги: показники, моніторинг, оцінка.	2	2			
Тема 57. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.	1			1	
Тема 58. Візуалізація й ефективне представлення даних	1			1	

про здоров'я. Поширення і використання результатів.					
Виконання ІРС	10				10
Захист індивідуальної роботи.	2		2		
Підсумковий модульний контроль.	5		4	1	
Разом за змістовим модулем 2	**73**	**12**	**36**	**15**	**10**
Модуль 2. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика. **Змістовий модуль 3.** Організація охорони здоров'я.					
Тема 1. Основна обліково-статистична медична документація закладів охорони психічного здоров'я.	2		2		
Тема 2. Системи охорони здоров'я.	2		2		
Тема 3. Реформування охорони здоров'я в Україні.	2		2		
Тема 4. Аналіз діяльності служби екстреної (швидкої) психіатричної медичної допомоги.	2		2		
Тема 5. Організація медико-соціального забезпечення населення літнього віку. Паліативна та хоспісна допомога.	2		2		
Тема 6. Вакцинопрофілактика як елемент громадського здоров'я.	4			4	
Тема 7. Здоров'я населення в умовах надзвичайних ситуацій (війна, пандемії, екологічні катастрофи).	4			4	
Тема 8. Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.	4			4	
Тема 9. Міжсекторальна взаємодія у сфері громадського здоров'я (освіта, соціальні служби, медицина).	4			4	
Разом за змістовим модулем 3	**26**		**10**	**16**	
Змістовий модуль 4. Психічне здоров'я населення.					
Тема 10. Охорона психічного здоров'я.	2		2		
Тема 11. Організація медичної психіатричної експертизи втрати працездатності.	2		2		
Тема 12. Організація надання амбулаторної психіатричної допомоги.	2		2		
Тема 13. Особливості надання психіатричної допомоги дітям.	2		2		
Тема 14. Організація надання стаціонарної психіатричної	2		2		

допомоги.					
Тема 15. Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.	8		4	4	
Тема 16. Поняття психічного здоров'я: сучасне трактування, компоненти, підходи.	2		2		
Тема 17. Система охорони психічного здоров'я в Україні: структура, принципи, ключові установи.	6		2	4	
Тема 18. Організація психічної допомоги на рівні громади: міждисциплінарний підхід.	2		2		
Тема 19. Законодавче регулювання надання психіатричної та психологічної допомоги.	6		2	4	
Тема 20. Права людини в сфері охорони психічного здоров'я.	2		2		
Тема 21. Стигматизація психічних розладів: причини, наслідки, подолання.	2		2		
Тема 22. Психологічна допомога в кризових ситуаціях і надзвичайних умовах.	6		2	4	
Тема 23. Оцінка потреб населення в послугах з охорони психічного здоров'я.	4			4	
Тема 24. Національна стратегія розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року.	4			4	
Разом за змістовим модулем 4	**52**		**28**	**24**	
Індивідуальна робота	**10**				**10**
Підсумковий модульний контроль	**2**		**2**		
УСЬОГО ГОДИН	**210**	**20**	**110**	**60**	**20**

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

4.1. Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи біостатистики: методи обробки та аналізу медико-соціальних даних.	2
2.	Медико-соціальні дослідження: методологія, планування, інструменти.	2
3.	Статистичне забезпечення досліджень у медичній психології	2
4.	Основи епідеміології. Психічне здоров'я як об'єкт епідеміологічного дослідження.	2
5.	Соціальна медицина як наука. Структура та завдання громадського здоров'я.	2
6.	Соціальні детермінанти здоров'я та їхній вплив на психічне благополуччя населення.	2
7.	Система охорони здоров'я України: структура, рівні надання допомоги та місце психічного здоров'я.	2
8.	Організація системи охорони психічного здоров'я: міжнародні підходи та українські реалії.	2
9.	Профілактика психічних розладів у громаді: підходи, програми, міжсекторальна взаємодія.	2
10.	Якість та ефективність надання психічної допомоги: показники, моніторинг, оцінка.	2
РАЗОМ		**20**

4.2. Тематичний план семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені навчальною програмою

4.3. Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я).		
1.	Вступ до біостатистики. Поняття статистики в медицині та психології.	2
2.	Методологічні основи організації статистичних досліджень в системі охороні здоров'я. Роль офіційної статистики в аналізі здоров'я населення.	2
3.	Етапи проведення медико-соціального дослідження. Статистична обробка даних.	2
4.	Статистичні показники: абсолютні, відносні, середні.	2
5.	Відносні величини (статистичні коефіцієнти). Графічні методи аналізу. Ряди динаміки та їх аналіз.	2
6.	Характеристика та аналіз статистичних даних. Середні величини та показники варіації.	2
7.	Основні характеристики варіації: середнє, медіана, мода, дисперсія, стандартне відхилення.	2
8.	Порівняння середніх величин. Поняття достовірності результатів.	2
9.	Побудова таблиць, діаграм, графіків у медико-психологічних дослідженнях.	2
10.	Кореляційний аналіз у психології та медицині.	2
11.	Аналіз взаємозв'язку між досліджуваними параметрами статистичних сукупностей.	2
12.	Застосування статистичних програм (наприклад, Excel, SPSS) у медичній	2

	психології.	
13.	Метод стандартизації. Параметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.	2
14.	Непараметричні методи оцінки та аналізу статистичних гіпотез.	2
15.	Епідеміологічні дослідження в охороні здоров'я, їх характеристика та аналіз. Фактори ризику.	2
16.	Клінічна епідеміологія. Сучасні принципи та правила проведення клінічних досліджень. Критерії доказової медицини.	2
17.	Вимоги до наукових публікацій та друкованих результатів дисертаційних досліджень.	2
18.	Громадське здоров'я: поняття, структура, завдання, міжнародний досвід.	2
19.	Система громадського здоров'я в Україні: структура, суб'єкти, законодавча база.	2
20.	Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.	2
21.	Методика вивчення та оцінка основних демографічних показників природного руху населення. Аналіз демографічної ситуації.	2
22.	Методика вивчення та оцінка показників малюкової смертності.	2
23.	Методика вивчення та оцінка чинників, що впливають на здоров'я населення.	2
24.	Методика вивчення та оцінка показників загальної захворюваності.	2
25.	Методика вивчення та оцінка показників захворюваності на найважливіші соціально значущі захворювання.	2
26.	Організація медичної експертизи тимчасової втрати працездатності.	2
27.	Організація медичної експертизи стійкої втрати працездатності.	2
28.	Комплексна оцінка здоров'я населення.	2
29.	Методологія аналізу причин соціальної нерівності щодо здоров'я та його охорони.	2
30.	Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.	2
31.	Промоція здоров'я. Види, форми та методи.	2
32.	Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я. Прес-релізи та зв'язок із засобами масової інформації.	2
33.	Захист індивідуальної роботи.	2
34.	Підсумковий модульний контроль.	4
Модуль 2. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика.		
1.	Основна обліково-статистична медична документація закладів охорони психічного здоров'я.	2
2.	Системи охорони здоров'я.	2
3.	Реформування охорони здоров'я в Україні.	2
4.	Аналіз діяльності служби екстреної (швидкої) психіатричної медичної допомоги.	2
5.	Організація медико-соціального забезпечення населення літнього віку. Паліативна та хоспісна допомога.	2
6.	Охорона психічного здоров'я.	2
7.	Організація медичної психіатричної експертизи втрати працездатності.	2
8.	Організація надання амбулаторної психіатричної допомоги.	2
9.	Особливості надання психіатричної допомоги дітям.	2
10.	Організація надання стаціонарної психіатричної допомоги.	2
11.	Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.	4
12.	Поняття психічного здоров'я: сучасне трактування, компоненти, підходи.	2
13.	Система охорони психічного здоров'я в Україні: структура, принципи,	2

	ключові установи.	
14.	Організація психічної допомоги на рівні громади: міждисциплінарний підхід.	2
15.	Законодавче регулювання надання психіатричної та психологічної допомоги.	2
16.	Права людини в сфері охорони психічного здоров'я.	2
17.	Стигматизація психічних розладів: причини, наслідки, подолання.	2
18.	Психологічна допомога в кризових ситуаціях і надзвичайних умовах.	2
19.	Підсумковий модульний контроль	2
РАЗОМ		**110**

4.4. Тематичний план самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я).		
1.	Загальні питання організації наукових досліджень.	1
2.	Основні типи статистичних даних. Джерела і методи збору медико-соціальної інформації.	1
3.	Закон розподілу ознак. Варіаційна статистика.	1
4.	Порівняння середніх величин. Поняття достовірності результатів.	1
5.	Скринінг: оцінка точності скринінгових тестів. Чинники ризику: методика розрахунку та оцінки ризиків.	1
6.	Громадське здоров'я, функції та послуги.	1
7.	Соціальні детермінанти здоров'я: вплив на фізичне та психічне благополуччя.	1
8.	Система громадського здоров'я в Україні: структура, суб'єкти, законодавча база.	1
9.	Пріоритети громадського здоров'я в Україні: виклики та перспективи.	1
10.	Сучасні умови щодо поширення системи громадського здоров'я в Україні.	1
11.	Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я.	1
12.	Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.	1
13.	Надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я. Біотероризм.	1
14.	Стреси і конфлікти. Механізми захисту людей від дій стресу.	1
15.	Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів тощо.	1
16.	Моральні-етичні та правові аспекти втручань в охороні здоров'я.	1
17.	Скринінгові програми раннього виявлення хвороб та чинників ризику.	1
18.	Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи в світі та в Україні.	1
19.	Візуалізація й ефективне представлення даних про здоров'я. Поширення і використання результатів.	1
20.	Підготовка до підсумкового модульного контролю.	1
21.	Виконання ІРС	10
Модуль 2. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика.		
1.	Вакцинопрофілактика як елемент громадського здоров'я.	4
2.	Здоров'я населення в умовах надзвичайних ситуацій (війна, пандемії, екологічні катастрофи).	4
3.	Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я.	4
4.	Міжсекторальна взаємодія у сфері громадського здоров'я (освіта,	4

	соціальні служби, медицина).	
5.	Система охорони психічного здоров'я в Україні: структура, принципи, ключові установи.	4
6.	Роль медичного психолога в системі охорони психічного здоров'я.	4
7.	Законодавче регулювання надання психіатричної та психологічної допомоги.	4
8.	Психологічна допомога в кризових ситуаціях і надзвичайних умовах.	4
9.	Оцінка потреб населення в послугах з охорони психічного здоров'я.	4
10.	Національна стратегія розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року.	4
11.	Виконання ІРС	10
РАЗОМ		**80**

5. ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

Модуль 1. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я).

Передбачено виконання індивідуальної роботи на тему: «Методика аналізу роботи ЗОЗ».

Здобувач вищої освіти отримує макет заповненого звіту закладу охорони здоров'я Чернівецької області для проведення статистичного аналізу діяльності ЗОЗ, опанування практичних навичок щодо обробки основної обліково-статистичної медичної документації поліклініки та стаціонару , а також порівняння отриманих даних.

Основні розділи «Звіту закладу охорони здоров'я»:

Перелік основних структурних підрозділів ЗОЗ.

Розділ І. Штати закладу на кінець звітного року.

Розділ ІІ. Діяльність поліклініки (амбулаторії), диспансеру, консультації.

Розділ ІІІ. Діяльність стаціонару.

Розділ ІV. Робота діагностичних відділень:

- рентгенологічного відділення, УЗД, ендоскопічного відділення (кабінету), лабораторії, кабінету функціональної діагностики.

Розділ V. Робота лікувально-допоміжних відділень (кабінетів):

- кабінетів та відділень: променевої терапії, фізіотерапевтичного, ЛФК, рефлексотерапії, патологоанатомічного бюро.

Модуль 2. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика.

Передбачено виконання індивідуальної роботи на тему «Роль медичного психолога у системі громадського здоров'я». Здобувач вищої освіти отримує практико-орієнтований формат щодо виконання індивідуального завдання. Виконання індивідуальної роботи передбачає підготовку здобувачами вищої освіти презентацій на запропоновану тему.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Модуль 1. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я).

Передбачає виконання практичних завдань, перелік яких подано в силабусі.

Модуль 2. Соціальна медицина, громадське здоров'я та біостатистика.

Передбачає виконання практичних завдань, перелік яких подано в силабусі.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Вербальні методи: лекція, бесіда, розповідь, пояснення, робота з літературою.
2. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження.
3. Практичні методи: ситуаційні задачі, самостійна робота, пошуково-дослідницька робота.
4. Інтерактивні методи: дискусія, робота в малих групах, мозковий штурм, кейс-метод, ділова гра.

8. МЕТОДИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЮ (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

8.1. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання поточної навчальної діяльності.

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за чотирибальної (традиційною) шкалою, з використанням прийнятих у БДМУ та затверджених методичною комісією критеріїв оцінювання. При цьому враховуються всі види робіт, передбачених методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені оцінки за традиційною шкалою конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. Вага кожної теми в модуля має бути однаковою, але може бути різною у різних модулях.

8.2. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання індивідуальної самостійної роботи.

Навчальною робочою програмою передбачено написання здобувачами вищої освіти індивідуальної роботи на 5 курсі, що оцінюється мінімально – 1 бал (що відповідає оцінці «3») до максимально – 3 бали (що відповідає оцінці «5»).

Навчальною робочою програмою передбачено написання здобувачами вищої освіти презентацій на запропоновані теми на 6 курсі, що оцінюються мінімально – 4 бали (що відповідає оцінці «3») до максимально – 12 балів (що відповідає оцінці «5»).

8.3. Умови допуску до складання підсумкового контролю.

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні навчальні заняття та одержали на них позитивні оцінки («5», «4», «3»), а також при вивчені модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Здобувачу вищої освіти, який з поважних чи без поважних причин мав пропуски навчальних занять, дозволяється відпрацювати академічну заборгованість до певного визначеного терміну.

8.4. Форма, порядок, методика та критерії оцінювання під час проведення підсумкового контролю.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля.

Оцінка з дисципліни виставляється лише здобувачам вищої освіти, які виконали всі умови навчальної програми. Кількість балів, яку здобувач вищої освіти набирає з дисципліни, визначається як сума балів за поточну навчальну діяльність, балів підсумкового контролю з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу.

Заохочувальні бали за рішенням Вченої Ради можуть додаватися до кількості балів з дисципліни здобувачам вищої освіти, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ЗВО України тощо.

Об’єктивність оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти має перевірятися статистичними методами (коефіцієнт кореляції між поточною успішністю та результатами підсумкового модульного контролю).

Підсумковий контроль: здійснюється по завершенню модуля і включає в себе контроль теоретичних знань, практичних навичок і вмінь. Проводиться в три етапи:

- комп’ютерне тестування;
- письмова відповідь на контрольні запитання;
- усне опитування.

Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Форма проведення підсумкового контролю має бути стандартизованою та включати контроль теоретичної та практичної підготовки. Конкретні форми контролю з дисципліни визначаються в робочій навчальній програмі. Максимальна кількість балів підсумкового контролю дорівнює 80 балів. Модульний підсумковий контроль вважається зарахованим, якщо здобувач вищої освіти набрав не менше 50 балів.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

9.1. Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю.

Модуль 1. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я)

Змістовий модуль 1. Біостатистика та епідеміологія

1. Теорія та поняття статистичного спостереження, етапи його проведення.
2. Дизайн клінічних та епідеміологічних досліджень.
3. Джерела статистичної інформації.
4. Групування статистичних даних.
5. Статистичні таблиці, їх характеристика, види, правила побудови.
6. Вибіркове спостереження як джерело статистичної інформації.
7. Види статистичного спостереження за часом та повнотою обліку.
8. Методи збирання статистичного матеріалу.
9. Абсолютні дані. Види відносних величин.
10. Графічні методи аналізу даних. Види діаграм, правила їх побудови.
11. Середні величини в клінічних та епідеміологічних дослідженнях, їх види, практичне значення, методи розрахунку.
12. Поняття варіації, її значення. Мінливість параметрів сукупності, методи оцінки.
13. Оцінка вірогідності результатів дослідження. Параметричний критерій оцінки вірогідності Ст'юдента.
14. Обґрунтування випадків використання непараметричних методів оцінки вірогідності. Поняття про пов'язані та незалежні сукупності.
15. Функціональний та кореляційний зв'язок. Види коефіцієнтів кореляції.
16. Регресійний аналіз, коефіцієнт регресії, рівняння регресії.
17. Методи стандартизації, етапи прямого методу стандартизації.
18. Основні правила побудови та аналізу динамічних рядів. Методи вирівнювання динамічних рядів, поняття про екстраполяцію та інтерполяцію.
19. Поняття про ризик в епідеміологічних дослідженнях. Основні фактори ризику, що впливають на здоров'я.
20. Показники ризику, показник відношення шансів, методика розрахунку та оцінки.
21. Основні принципи та положення клінічної епідеміології та доказової медицини. Ієрархія доказовості клінічних досліджень.
22. Поняття про нульову гіпотезу. Перевірка статистичної гіпотези. Похибки першого та другого роду.
23. Скринінг. Основні характеристики скринінгових тестів. Специфічність та чутливість скринінгового тесту.
24. Емпіричні та експериментальні епідеміологічні дослідження. «Золотий стандарт» досліджень.
25. Доказова медицина. Історія, основні положення, принципи, області застосування.
26. Типи даних. Поняття про шкали вимірювання.
27. Поняття про систематичні огляди та мета-аналіз.
28. Предмет і завдання медичної статистики. Організація служби медичної статистики в Україні. Електронний документообіг.
29. Завдання інформаційно-аналітичного відділу закладу охорони здоров'я. Поняття про облікову та звітну документацію.
30. Основи підготовки наукової публікації.

Змістовий модуль 2. Громадське здоров'я

1. Громадське здоров'я, функції та послуги.
2. Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я». Показники здоров'я населення. Тягар хвороб.
3. Провідні групи чинників, що впливають на здоров'я населення, їх класифікація. Епіднагляд та оцінка стану здоров'я і благополуччя населення.
4. Предмет і зміст демографії, значення демографічних даних для практики охорони здоров'я. Джерела інформації, основні показники.
5. Народжуваність, показники в Україні. Чинники, що впливають на рівень народжуваності.
6. Смертність. Методика обчислення загального та спеціальних показників. Особливості та причини смертності в різних групах населення. Смертність немовлят. Провідні причини, чинники, які впливають на її формування. Медико-соціальні аспекти зниження смертності немовлят.
7. Середня очікувана тривалість життя (СОТЖ), взаємозв'язок з індексом розвитку людського потенціалу (ІРЛП). Тенденції динаміки СОТЖ у різних регіонах світу, окремих країнах і в Україні. Врахування впливу «тягаря хвороб» на СОТЖ.
8. Захворюваність, її медико-соціальне значення. Методи вивчення, їх переваги та можливості. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення.
9. Загальна захворюваність, джерела вивчення. Показники загальної захворюваності, особливості серед міського та сільського населення.
10. Інфекційна захворюваність: доцільність спеціального обліку, основні показники.
11. Захворюваність на найважливіші соціально значущі захворювання: перелік нозологічних форм, основні показники.
12. Госпіталізована захворюваність: поняття, основні показники.
13. Захворюваність з тимчасовою втратою працездатності, основні показники.
14. Поняття про типи патології населення. Їх характеристика. Провідні неінфекційні захворювання: хвороби системи кровообігу,злоякісні новоутворення, діабет, хронічні обструктивні хвороби легень,їх медико-соціальне значення.
15. Провідні чинники ризику неінфекційних захворювань: вживання тютюну, алкоголю, низька фізична активність, нераціональне харчування, метаболічні чинники ризику.
16. Туберкульоз як медико-соціальна проблема.
17. ВІЛ-інфекція/СНІД як медико-соціальна проблема.
18. Травматизм, медико-соціальне значення.
19. Фізичний розвиток. Критерії для вивчення біологічного та морфо-функціонального розвитку. Сучасні тенденції показників фізичного розвитку.
20. Інвалідність: основні причини інвалідності, групи інвалідності, чинники, що на неї впливають. Визначення та оцінка показників інвалідності.
21. Міжнародне здоров'я. Біотероризм.
22. Нерівність в здоров'ї населення та його охороні. Виявлення та скорочення.
23. Екологічне громадське здоров'я. Забезпечення захисту здоров'я населення, у т.ч. безпеки довкілля, праці, харчових продуктів.
24. Профілактика та міжсекторальне співробітництво в системі громадського здоров'я. Види профілактики. Профілактичні програми в охороні здоров'я. Скринінг.
25. Промоція здоров'я. Інформаційно-роз'яснювальна діяльність (адвокація) як складова частина медичної профілактики.
26. Комунікація та соціальна мобілізація в інтересах здоров'я.
27. Завдання та зміст роботи центрів громадського здоров'я, їх структурних підрозділів з профілактики та формування здорового способу життя, взаємодія з іншими закладами охорони здоров'я.
28. Морально-етичні аспекти втручань в охороні здоров'я.
29. Інформатизація громадського здоров'я. Медичні інформаційні системи.
30. Забезпечення стратегічного керівництва в інтересах здоров'я і благополуччя.

МОДУЛЬ 2. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА.

Змістовий модуль 3. Організація охорони психічного здоров'я.

1. Системи охорони здоров'я: поняття, основні типи, принципи побудови та особливості функціонування.
2. Система охорони здоров'я України: структура, рівні надання медичної допомоги та основні принципи організації.
3. Реформування системи охорони здоров'я України: основні етапи, сучасні напрями та очікувані результати реформ.
4. Основна обліково-статистична медична документація закладів охорони психічного здоров'я: види, призначення та значення для обліку й аналізу діяльності.
5. Статистичний облік у закладах охорони психічного здоров'я: основні показники діяльності та їх використання для управління медичною допомогою.
6. Організація екстреної психіатричної медичної допомоги: показання, порядок надання, маршрутизація пацієнтів та взаємодія служб.
7. Аналіз діяльності служби екстреної психіатричної медичної допомоги: основні показники, методи оцінювання та критерії ефективності.
8. Організація амбулаторної психіатричної допомоги: принципи, форми, рівні та основні завдання.
9. Організація стаціонарної психіатричної допомоги: структура психіатричного стаціонару, показання до госпіталізації та основні принципи роботи.
10. Особливості організації психіатричної допомоги дітям: принципи, форми допомоги, взаємодія з батьками та іншими фахівцями.
11. Організація медичної психіатричної експертизи втрати працездатності: мета, завдання, порядок проведення та основні принципи.
12. Медико-соціальне забезпечення населення літнього віку: основні напрями, форми допомоги та роль системи охорони здоров'я.
13. Паліативна та хоспісна допомога: поняття, принципи, організаційні форми та категорії пацієнтів, які її потребують.
14. Міждисциплінарний підхід в організації медичної та соціальної допомоги: склад команди, функції фахівців та принципи взаємодії.
15. Роль медичного психолога в системі охорони здоров'я: основні професійні функції, завдання та взаємодія з медичними і соціальними працівниками.

Змістовий модуль 4. Психічне здоров'я населення.

16. Психічне здоров'я: сучасне визначення, основні компоненти, критерії та сучасні підходи до його збереження.
17. Фактори, що визначають психічне здоров'я населення: біологічні, психологічні, соціальні та середовищні детермінанти.
18. Охорона психічного здоров'я як напрям громадського здоров'я: мета, завдання, основні принципи та напрями діяльності.
19. Система охорони психічного здоров'я в Україні: структура, принципи функціонування та ключові установи.
20. Організація психічної допомоги на рівні територіальної громади: принципи, основні форми та переваги наближення допомоги до населення.
21. Міждисциплінарний підхід до охорони психічного здоров'я: роль медичного психолога, лікаря, соціального працівника та інших фахівців.
22. Законодавче регулювання надання психіатричної та психологічної допомоги в Україні: основні принципи та вимоги до її організації.
23. Права людини у сфері охорони психічного здоров'я: основні права пацієнтів та принципи їх забезпечення під час надання допомоги.
24. Добровільність та інформована згода при наданні психіатричної та психологічної допомоги: основні принципи та особливості їх реалізації.

25. Конфіденційність у сфері охорони психічного здоров'я: значення, професійні обов'язки та випадки можливого обмеження конфіденційності.
26. Стигматизація психічних розладів: поняття, основні причини, медико-соціальні наслідки та шляхи подолання.
27. Профілактика психічних розладів та зміцнення психічного здоров'я населення: рівні профілактики, основні заходи та цільові групи.
28. Роль медичного психолога у реалізації програм громадського здоров'я: профілактика психічних розладів, просвіта населення, раннє виявлення та психологічна підтримка.
29. Психологічна допомога в кризових ситуаціях і надзвичайних умовах: основні принципи, етапи та організаційні форми.
30. Охорона психічного здоров'я населення в умовах війни та інших надзвичайних ситуацій: основні виклики, пріоритети, міжсекторальна взаємодія та роль медичного психолога.

9.2. Перелік практичних завдань та робіт до підсумкового модульного контролю.

МОДУЛЬ 1-2. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА БІОСТАТИСТИКА (в т.ч. організація діяльності закладів охорони психічного здоров'я)

Перелік практичних завдань для ПМК подано в силабусі.

10. СХЕМА НАРАХУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ БАЛІВ

При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля здобувачу вищої освіти виставляються оцінки за чотирибальної (традиційною) шкалою, з використанням прийнятих у БДМУ та затверджених методичною комісією критеріїв оцінювання. При цьому враховуються всі види робіт, передбачених методичною розробкою для вивчення теми. Виставлені оцінки за традиційною шкалою конвертуються у бали в залежності від кількості тем у модулі. Вага кожної теми в модуля має бути однаковою, але може бути різною у різних модулях.

Інформація щодо розподілу балів, які присвоюються здобувачам вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни з примітками:

- *про максимальну і мінімальну кількість балів за вивчення модуля:*

Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну роботу та балів за підсумковий модульний контроль:

Максимальна кількість балів за вивчення модуля	**Кількість балів**	
	Модуль 1	**Модуль 2**
Максимальна кількість балів, що відповідає оцінці «5» помножена на кількість	3 х 39 = **117**	6×18=**108**
Максимальна кількість балів за ІРС	**3**	**12**
Максимальна кількість балів за ПМК	**80**	**80**
Максимальна кількість балів за вивчення модуля	**200**	**200**

Мінімальна кількість балів, яку може набрати здобувач вищої освіти, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «3», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальну роботу та балів за підсумковий модульний контроль:

Мінімальна кількість балів за вивчення модуля	**Кількість балів**	
	Модуль 1	**Модуль 2**
Мінімальна кількість балів, що відповідає оцінці «3» помножена на кількість занять	2 х 39 = **78**	4×18=**72**
Мінімальна кількість балів за ІРС	**1**	**4**
Мінімальна кількість балів за ПМК	**50**	**50**
Мінімальна кількість балів за вивчення модуля	**129**	**126**

- про конвертацію балів у традиційні оцінки «5», «4», «3», «2» при засвоєнні теми модуля:

Традиційна оцінка	**Конвертація у бали**	
	Модуль 1	**Модуль 2**
«5»	3	6
«4»	2,5	5
«3»	2	4
«2»	0	0

Кількість балів з дисципліни, яка нарахована здобувачам вищої освіти, конвертується в **4-ри бальну (традиційну)** шкалу таким чином:

Бали з дисципліни	**Оцінка за 4-ри бальною шкалою**
від 180 до 200	«5»
від 150 до 179	«4»
від 120 до 149	«3»
менше 120	«2»

- про мінімальну кількість балів для допуску до підсумкового модульного контролю (ПМК);

Номер модуля, кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			«5»	**«4»**	**«3»**	**«2»**		
Модуль 1 120/4	2 / 1-2	39	3	2,5	2	0	3/2/1	78
Модуль 2 90/3	2 / 3-4	18	6	5	4	0	12/8/4	72

- про мінімальну кількість балів за складання модульного контролю.

Мінімальна кількість балів за складання модульного контролю	**Кількість балів**	
	Модуль 1	**Модуль 2**
Мінімальна кількість балів, що відповідає оцінці «3» помножена на кількість занять	2 х 39 = **78**	4×18=**72**
Мінімальна кількість балів за ІРС	**1**	**4**
Мінімальна кількість балів за ПМК	**50**	**50**
Мінімальна кількість балів яку може набрати здобувач вищої освіти за модуль	**129**	**126**

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

11.1 Нормативне забезпечення викладання дисципліни:

- *Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (1992* р.) – базовий акт медичного права, що регламентує організацію охорони здоров'я, права пацієнтів, відповідальність медзакладів, етичні та деонтологічні аспекти
- *Закон України «Про систему громадського здоров'я»* (№ 2573-IX від 06.09.2022) – встановлює принципи побудови системи громадського здоров'я: законність, справедливість, мінімізація шкоди, міжгалузеве співробітництво тощо
- *Нормативні акти у сфері санітарно-епідеміологічного благополуччя:*
- Закон «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення» (1994)
- Закон «Про захист населення від інфекційних хвороб» (2000)
- Закон «Про протидію туберкульозу» (2001)
- Закон «Про протидію поширенню ВІЛ-інфекції» (1991)
- Постанова КМУ № 893 (2011) – «Правила санітарної охорони території України»

11.2 Методичне забезпечення лекцій:

- Конспекти лекцій
- Презентації лекцій
- Навчальний посібник для практичних занять
- Навчальний посібник для самостійної роботи здобувачів вищої освіти

11.3 Методичне забезпечення практичних занять:

- Методичні розробки
- Методичні вказівки
- Ситуаційні задачі для поточного контролю знань
- Ситуаційні задачі для підсумкового контролю знань

11.4 Методичне забезпечення самостійної роботи:

- Методичні вказівки для самостійної роботи здобувач вищої освіти
- Тестові питання до тем практичних занять

11.5 Методичне забезпечення проведення підсумкового контролю:

- Тестові питання підсумкового модульного контролю
- Перелік теоретичних питань до підсумкового модульного контролю
- Задачі для підсумкового контролю знань

11.6 Навчально-інформаційне та ілюстративне забезпечення:

- Стенди
- Сайт кафедри
- Електроні навчальні матеріали на Електронній освітній платформі БДМУ

11.7 Навчально-технічне забезпечення:

- Мультимедійний проектор
- Ноутбук

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

12.1 Основна (базова):

1. Соціальна медицина, громадське здоров'я. навч. посіб. : у 4 т. / за заг. ред. В.А. Огнєва. Харків : ХНМУ, 2023. Т. 1. Біологічна статистика. 316 с., Т. 2. Громадське здоров'я. 324 с., Т.3. Організація охорони здоров'я. 404с., Т.4. Економіка охорони здоров'я. 236 с.
2. Чорненька ЖА, Бідучак АС, Навчук ІВ, Ясинська ЕЦ, Власик ЛЙ. Analysis of the activities of health care institutions which provide specialized medical care. Chernivtsi; BSMU, 2026. 192 p. (2,23 авт.арк.).
3. Ясинська Е.Ц., Бідучак А.С., Чорненька ЖА, Навчук ІВ, Власик ЛЙ. Менеджмент в охороні здоров'я. Навчальний посібник. Чернівці: Буковинський державний медичний університет; 2024. 295 с. (3,28 авт.арк.)

4. Власик ЛЙ, Грицюк МІ, Навчук ІВ, Чорненька ЖА, Бідучак АС. Організація охорони здоров'я в Україні. Навчальний посібник. Чернівці: Буковинський державний медичний університет; 2021. 180 с.
5. Чорненька ЖА, Бідучак АС, Доманчук ТІ, Ясинська ЕЦ. «Biostatistics in Medicine: Fundamentals of Methodology and Statistical Research» для здобувачів вищої освіти спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» та «Стоматологія». Навчально-методичний посібник. Чернівці: БДМУ, 2025. 156 с.

12.2 Допоміжна:

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року. Указ президента України від 30.09.2019 № 722/2019. Прийняття від 30.09.2019 https://zakon.rada.gov.ua/go/722/2019.
2. ВООЗ. План дій щодо психічного здоров'я на 2013–2030 роки. https://www.who.int
3. Національна стратегія розвитку системи охорони психічного здоров'я в Україні до 2030 року. moz.gov.ua
4. Геворкян А. А., Кононенко Н. В. Біостатистика для медичних спеціальностей: навчальний посібник. – Харків: ХНМУ, 2021.
5. Громадське здоров'я: міждисциплінарний підхід / За ред. І. Н. Дудіна. – Київ: Університетське видавництво ПУЛЬСАРИ, 2020.
6. Психічне здоров'я у громаді: міжнародний досвід та українські реалії / За ред. О. Поліщука, Н. Глущенко. – Київ: Наукова думка, 2021.
7. Громадське здоров'я: підручник / За ред. І. Г. Григи. – Вінниця: Нова Книга, 2021.
8. Охорона психічного здоров'я в Україні: сучасні виклики та рішення / За ред. О.Я. Цильмак, І.С. Пінчук. – Київ: Укрмедкнига, 2022.
9. Організація охорони психічного здоров'я: посібник для психологів і психіатрів / В. І. Мартинюк, А. Ю. Панасюк. – Львів: ЛНМУ, 2020.
10. Організація охорони здоров'я в Україні. Навчальний посібник для студентів 6 курсу медичних факультетів. Власик Л.Й., Грицюк М.І., Навчук І.В., Чорненька Ж.А., Бідучак А.С. - Чернівці: Буковинський державний медичний університет, 2021. 180 с.

12.3 Інформаційні ресурси:

1. ВООЗ - психічне здоров'я**:** https://www.who.int/mental_health
2. Центр громадського здоров'я МОЗ України**:** https://phc.org.ua
3. Державна установа "Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва НАМН України" - https://www.health-institute.org.ua
4. Національна служба здоров'я України (НСЗУ): https://nszu.gov.ua
5. Платформа MH4U (Психічне здоров'я для України): https://mh4u.in.ua
6. Всеукраїнська програма ментального здоров'я за ініціативою Олени Зеленської: https://howareu.com/